

Baleseti ellátásokkal kapcsolatos eljárási kérdések

I. Foglalkozási megbetegedés megállapításával kapcsolatos eljárási kérdések

I/1 A foglalkozási megbetegedés bejelentése

A foglalkozási megbetegedés megállapítása orvosszakmai feladat.

Amennyiben a házi orvos, a foglalkozás-egészségügyi szakorvos vagy más szakorvos szerint fennáll a gyanúja, hogy a munkavállaló megbetegedése és a foglalkozása, illetve munkavégzés körülményei között összefüggés áll fenn, az orvos a munkáltató telephelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal járási hivatalhoz mint munkavédelmi hatósághoz köteles bejelentést tenni.¹ A megbetegedést

¹ 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet 3. § (1) bekezdés

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

elsőként észlelő orvos a munkavállalót további vizsgálatokra is beutalhatja a bejelentés megtétele előtt. Ilyenkor a beutalóra rá kell vezetni, hogy „Bejelentve nincs!”.

I/2. A bejelentés elmulasztása

Ha az érintett munkavállaló a foglalkozási megbetegedés kivizsgálásának elmulasztását sérelmezi, a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat. A munkavállaló bejelentése alapján a munkavédelmi hatóság az eljárást hivatalból folytatja le. A munkavédelmi hatóság a foglalkozási megbetegedés gyanúját panaszoló vagy annak kivizsgálása elmulasztását sérelmező személyt a bejelentésre jogosult orvoshoz vagy a munkahigiénés és foglalkozás-egészségügyi szervhez irányítja.

Ha az érintett munkavállaló egészségi állapotának romlása a munkavégzéssel vagy a munkavégzés, munkafolyamat során előforduló kóroki tényezőkkel hozható összefüggésbe, és a foglalkozási megbetegedést az arra köteles szerv, illetve a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.

személy nem jelentette be, a munkavállaló a területileg illetékes munkavédelmi hatósághoz fordulhat.²

I/3. A foglalkozási megbetegedés kivizsgálása

Ezt követően a munkavédelmi hatóság a foglalkozási megbetegedés gyanújával érkezett bejelentések kivizsgálását megkezdi. Az eljárás során meghallgatásra kerül mind a munkavállaló, mind a munkáltató, valamint a foglalkozási egészségügyi szakértő is. A foglalkozási megbetegedés körülményeinek kivizsgálása során a fenti személyeken túl más hatóság is bevonható. Az iratok beszerzését követően a munkavédelmi hatóság megküldi a rendelkezésre álló iratokat az Országos Közegészségügyi Intézet Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Igazgatóságához, melynek fő feladata, hogy elbírálja a

² A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 68. § (1)-(2) bekezdése

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.

megbetegedések foglalkozási eredetét és a fokozott expozíciós eseteket. Ennek keretében jogosult további vizsgálatokat végezni, illetve vizsgálatokat megismételni, a munkavállalót más intézménybe vizsgálatra beutalni, kiegészítő információkat kérni, további munkahigiénés vizsgálatokat kezdeményezni a munkavédelmi hatóság útján, külső szakértőt igénybe venni.³

A kivizsgálás befejezésekor szakhatósági véleményt ad ki arra vonatkozóan, hogy a munkavállaló megbetegedése foglalkozási eredetű-e vagy sem. Amennyiben a munkavállaló megbetegedését az Országos Közegészségügyi Intézet Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Igazgatóság foglalkozási megbetegedésként nyilvántartásba vette, úgy ennek tényéről tájékoztatja a munkavédelmi hatóságot, melyről a munkavédelmi hatóság értesíti a társadalombiztosítási kifizetőhelyet, valamint a

³ 27/1996. (VIII. 28.) NM rendelet 5 § (8) bekezdés

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

munkavállalót és a munkáltatót. A kiadott szakhatósági vélemény ellen jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre. Ezen értesítés alapján bírálja el a társadalombiztosítási kifizetőhely, illetve a járási hivatal, hogy a foglalkozási megbetegedés baleseti ellátásra jogot adó üzemi balesetnek minősül-e.

II. Üzemi balesetté nyilvánítással kapcsolatos eljárási kérdések

II./1. **Üzemi balesetté nyilvánítás**

A munkáltatónak minden bejelentett, illetve tudomására jutott balesetről meg kell állapítania, hogy munkabalesetnek tekinti-e. Amennyiben a munkáltató nem tekinti munkabalesetnek a bekövetkezett balesetet, úgy ennek

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.

tényéről, valamint a jogorvoslat lehetőségéről a sérültet, halálos baleset esetén a hozzátartozót értesítenie kell.⁴

A bejelentett baleset üzemi jellegének kérdésében a társadalombiztosítási szerv (a baleseti táppénz megállapítására jogosult társadalombiztosítási kifizetőhely vagy a munkáltató székhelye szerinti illetékes kormányhivatal megyeszékhely szerinti járási hivatala, főváros esetében a XIII. Kerületi Hivatal) határozattal dönt. A társadalombiztosítási szerv (a baleseti táppénz megállapítására jogosult szerv) arról is döntést hoz, hogy jogosultságot biztosít-e a sérült munkavállalónak a társadalombiztosítási ellátások igénybevételére.

Kizárólag e határozat alapján vehető igénybe az egészségbiztosítás baleseti ellátásai.

Az eljáró szerv közli a biztosítottal, a kezelőorvossal és a keresőképtelenséget elbíráló orvossal (házi orvos) a

⁴A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 66. § (2) bekezdése
A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

határozatot. Azt a betegnek meg kell őriznie, és be kell mutatnia a baleseti egészségügyi szolgáltatás igénybevételekor.

II./2. Az üzemi baleset elismerésére vonatkozó kérelem benyújtása

Az üzemi baleset elismerésére vonatkozó kérelmet a munkáltatónál működő társadalombiztosítási kifizetőhelyhez, vagy a munkáltató székhelye szerinti illetékes járási hivatalhoz kell benyújtani.

A kérelmet – a foglalkozási megbetegedést kivéve – legkésőbb a baleset bekövetkezésétől számított 1 éven belül lehet benyújtani. A határidő elmulasztása miatt igazolással nem lehet élni.⁵

⁵ Ebtv. 64. § (2) bekezdés

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Az üzemi baleset/foglalkozási megbetegedés tényét megállapító határozat elleni jogorvoslatnak van helye.

II./3. Az üzemi baleset megállapítására vonatkozó eljárással összefüggő, táppénzre vonatkozó szabályok

1. Szükséges adatok hiánya esetén követendő eljárás

Az üzemi baleset megállapítására vonatkozó eljárás során, amennyiben a baleset üzemisége az elbíráláshoz szükséges adatok hiánya miatt 25 napon belül nem bírálható el a benyújtott kérelem és a rendelkezésre álló adatok alapján az A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.

igénylő táppénzre jogosult részére táppénz kerül megállapításra.⁶

2. A kérelem visszavonása

Amennyiben azonban az igénylő a baleset üzemiségének elismerésére irányuló kérelmét visszavonja, a folyósított táppénzt felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül köteles visszafizetni.⁷

3. Ha nem üzemi balesetről van szó

Amennyiben a baleset nem minősül üzemi balesetnek, a baleseti táppénz elbírálását követően, táppénzre való jogosultság esetén hivatalból táppénzt kell megállapítani. A

⁶ Ebtv. 52/A. § (1) bekezdés

⁷ Ebtv. 52/A. § (3) bekezdés

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.

megállapított táppénz összegébe a folyósított táppénz összegét be kell számítani.⁸

Amennyiben az ellátást megállapító szerv megállapítja, hogy az igénylő részére a baleseti táppénz vagy ennek hiányában a táppénz a már folyósított táppénzösszegnél alacsonyabb összegben jár és az a megállapított ellátás összegébe nem számítható be, az igénylő köteles a különbözetet felróhatóságra való tekintet nélkül, a visszafizetésre kötelező határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül visszafizetni.⁹

4. Ha üzemi balesetről van szó

Az üzemi baleset tényét megállapító határozat bemutatása esetén egészségbiztosítási baleseti ellátás állapítható meg.

⁸ Ebtv. 52/A. § (4) bekezdés

⁹ Ebtv. 52/A. § (5) bekezdés

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

III. Baleseti ellátások iránti igényekre vonatkozó további szabályok

Az igénybejelentéshez az egészségbiztosító által rendszeresített, az egészségbiztosító honlapján közzétett nyomtatványokat kell alkalmazni.

Legfeljebb 6 hónapra visszamenőlegesen lehet egészségbiztosítási pénzbeli ellátás iránti igényt érvényesíteni. Az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani. Amennyiben postai úton terjesztették elő az igényt, az igénybejelentés időpontja a kérelem postára adásának igazolt napja.

Amennyiben a jogosult időközben elhunyt, a fel nem vett ellátást az alábbi sorrendben az alábbi személyek vehetik fel a halál napjától vagy a hagyatéki végzés jogerőre emelkedése napjától számított 1 éven belül:

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.

- az elhunyt vele közös háztartásban együtt élt házastárs, gyermek, unoka, szülő, nagyszülő, testvér,
- a fentiek hiányában az örökös.

IV. Felelősségi kérdések

IV./1. **A munkáltató munkajogi kártérítési felelőssége a balesettel összefüggésben**

A munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításáért.¹⁰ Ezen kötelezettség elmulasztása esetén amennyiben a munkavállalót kár éri, a munkáltatót a Munka törvénykönyve alapján kártérítési felelősség terheli. Az Mt. akként rendelkezik, hogy a munkáltató köteles megtéríteni a

¹⁰ A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 2. § (2) bekezdés

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.¹¹ Ezen rendelkezésbe beleértendő a foglalkozási megbetegedéssel és munkabalesettel összefüggésben okozott kár is kártérítésként.

A foglalkozási megbetegedéssel, valamint munkabalesettel érintett munkavállaló a teljes kárának megtérítését követelheti a munkáltatótól. Ennek keretében a munkáltató elmaradt jövedelem címén, valamint a felmerült orvosi ellátással, kezelésekkel összefüggésben felmerült költség címén terjesztheti elő igényét. A fentiekén túl, amennyiben maradandó egészségkárosodást szenved a munkavállaló, úgy sérelemdíj iránti igény előterjesztésére is lehetőséget biztosít a törvény.

IV./2. Munkáltató baleseti ellátásokkal összefüggő megtérítési felelőssége

¹¹ Mt. 166. § (1) bekezdés

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

A foglalkoztató munkáltató a foglalkozási megbetegedés vagy üzemi baleset okán a munkavállaló (halála esetén hozzátartozója) által ténylegesen igényelt baleseti ellátás összegét köteles megtéríteni az ellátást megállapító társadalombiztosítási igazgatási szerv részére abban az esetben, ha a baleset vagy megbetegedés azért merült fel, mert:

- ő vagy megbízottja a reá nézve kötelező munkavédelmi szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget; vagy
- ha ő vagy alkalmazottja a balesetet szándékosan idézte elő.

. A fentiek alapján a munkáltató a folyósított baleseti egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz, baleseti járadék, baleseti hozzátartozói nyugellátás visszafizetésére köteles.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.

Megjegyzendő azonban, hogy abban az esetben, ha a baleset kizárólag a munkavállaló magatartása okán következett be, úgy a munkáltatónak nem áll fenn az ellátást megállapító társadalombiztosítási igazgatási szerv felé megtérítési kötelezettsége.

A fentiekből jól látható, hogy az üzemi balesettel kapcsolatos megtérítési kötelezettség tekintetében jelentős felelősség terheli a munkáltatót, amelyre tekintettel jellemző, hogy a munkáltató éppen ezen felelősség okán nem ismeri el a baleset üzemi baleset jellegét.

A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény hatályon kívül helyezése okán jelen kiadványban foglaltakra a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben foglaltak irányadóak.

Frissítve: 2020.08.31.